

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (πρώτο τμήμα)
της 6ης Μαρτίου 1996 *

Στην υπόθεση T-141/95,

Kirsten Schelbeck, υπάλληλος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, κάτοικος Λουξεμβούργου, εκπροσωπούμενη από τους Jean-Noël Louis, Thierry Demaseure και Véronique Leclercq, δικηγόρους Βρυξελλών, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο τα γραφεία της fiduciaire Myson SARL, 1, rue Glesener,

προσφεύγουσα,

κατά

Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, εκπροσωπούμενου από τους τους Manfred Peter, προϊστάμενο τμήματος της Νομικής Υπηρεσίας, και Ιωάννη Παντάλη, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο τη Γενική Γραμματεία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, Kirchberg,

καθού,

που έχει ως αντικείμενο την ακύρωση της αποφάσεως του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της 1ης Δεκεμβρίου 1994, που ελήφθη κατόπιν της αποφάσεως περί

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

παύσεως εφαρμογής του άρθρου 67, παράγραφος 2, του Κανονισμού Υπηρεσιακής Καταστάσεως των υπαλλήλων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, όσον αφορά ορισμένα επιδόματα προβλεπόμενα από τη δανική νομοθεσία, η οποία αρνήθηκε την επιστροφή στην προσφεύγουσα των ποσών που είχαν αφαιρεθεί από τις αποδοχές της σύμφωνα με τη διάταξη αυτή όσον αφορά την περίοδο από 1ης Νοεμβρίου 1987 μέχρι 30ής Απριλίου 1993,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
(πρώτο τμήμα),

συγκείμενο από τους A. Saggio, Πρόεδρο, V. Tiili και R. M. Moura Ramos, δικαστές,

γραμματέας: B. Pastor, κύρια υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της προφορικής διαδικασίας της 24ης Ιανουαρίου 1996,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Πραγματικά περιστατικά και νομικό πλαίσιο της διαφοράς

- 1 Η προσφεύγουσα προσελήφθη ως μεταφράστρια με σύμβαση επικουρικού υπαλλήλου η οποία άρχισε να ισχύει από την 1η Νοεμβρίου 1987. Τοποθετήθηκε στο τμήμα της δανικής μεταφράσεως του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

- 2 Με απόφαση της αρμόδιας για τους διορισμούς αρχής της 3ης Μαρτίου 1988, ισχύουσα από 1ης Ιανουαρίου 1988, η προσφεύγουσα διορίστηκε δόκιμος υπάλληλος. Με απόφαση της 10ης Οκτωβρίου 1988, ισχύουσα από 1ης Οκτωβρίου 1988, η προσφεύγουσα μονομοποιήθηκε στον βαθμό LA 7, κλιμάκιο 3.
- 3 Σύμφωνα με το άρθρο 67, παράγραφος 2, του Κανονισμού Υπηρεσιακής Κατάστασης των υπαλλήλων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (στο εξής: ΚΥΚ), η προσφεύγουσα δήλωσε τα επιδόματα που ελάμβανε, κατ' εφαρμογήν του δανικού νόμου 147 της 19ης Μαρτίου 1986 (στο εξής: εθνικός νόμος), όσον αφορά τα τρία της τέκνα.
- 4 Κατ' εφαρμογήν του άρθρου 67, παράγραφος 2, του ΚΥΚ, το Κοινοβούλιο άρχισε να προβαίνει, από την 1η Νοεμβρίου 1987, στην αφαίρεση αυτών των εθνικών επιδομάτων από τα οικογενειακά επιδόματα που η προσφεύγουσα ελάμβανε βάσει του άρθρου 2 του παραρτήματος VII του ΚΥΚ.
- 5 Στις 17 Μαρτίου 1994 η προσφεύγουσα απηύθυνε υπηρεσιακό σημείωμα στην υπηρεσία «υπηρεσιακή κατάσταση και διοίκηση προσωπικού» του Κοινοβουλίου. Με το σημείωμα αυτό υπέμνησε, αφενός, ότι το Κοινοβούλιο αφαιρούσε, από την 1η Νοεμβρίου 1987, από τις αποδοχές της τα επιδόματα που ελάμβανε δυνάμει του δανικού νόμου. Αφετέρου, η προσφεύγουσα, αναφερόμενη σε μια απόφαση της αρμόδιας υπηρεσίας σχετική με τη φύση των επιδομάτων αυτών, ζήτησε από το Κοινοβούλιο να της επιστρέψει τα ποσά που είχαν «κακώς» αφαιρεθεί και να την ενημερώσει σχετικά με την προς τούτο προβλεπόμενη προθεσμία.
- 6 Όπως προκύπτει από εκκαθαριστικό σημείωμα της υπηρεσίας «υπηρεσιακή κατάσταση και διοίκηση προσωπικού», της 14ης Μαρτίου 1994, τα επιδόματα που καταβάλλονταν στην προσφεύγουσα δυνάμει του δανικού νόμου έπαψαν πλέον να αφαιρούνται, μετά την 1η Μαρτίου 1994, από το επίδομα για συντηρούμενο τέκνο που της καταβαλλόταν δυνάμει του άρθρου 2, παράγραφος 2, του παραρτήματος VII του ΚΥΚ. Εξάλλου, από το δεύτερο εκκαθαριστικό σημείωμα της ίδιας υπηρεσίας, με ημερομηνία 20 Ιουνίου 1994, προέκυψε ότι επρόκειτο να της επιστραφούν, από την 1η Μαΐου 1993, τα ποσά που είχαν αφαιρεθεί από τις αποδοχές της βάσει του άρθρου 67, παράγραφος 2, του ΚΥΚ.

- 7 Κατά την καταβολή των αποδοχών του Ιουνίου 1994, επεστράφησαν στην προσφεύγουσα τα ποσά που η διοίκηση του Κοινοβουλίου είχε εξακολουθήσει να αφαιρεί κατά την περίοδο από 1ης Μαρτίου 1994 μέχρι 31ης Μαΐου 1994.

- 8 Στις 24 Αυγούστου 1994 η προσφεύγουσα απηύθυνε υπηρεσιακό σημείωμα στον προϊστάμενο του Τμήματος Προσωπικού. Με το έγγραφο αυτό αναφέρθηκε στο εκκαθαριστικό σημείωμα της 14ης Μαρτίου 1994, το οποίο, κατά τα λεγόμενά της, μόλις της είχε κοινοποιηθεί από την υπηρεσία «υπηρεσιακή κατάσταση και διοίκηση προσωπικού» και την είχε πληροφορήσει ότι τα καταβαλλόμενα από τη δανική διοίκηση επιδόματα δεν θ' αφαιρούνταν πλέον από τις αποδοχές της. Υπενθυμίζοντας ότι το Κοινοβούλιο πρόέβαινε στην αφαίρεση αυτή από την ημερομηνία διορισμού της, την 1η Νοεμβρίου 1987, η προσφεύγουσα ζήτησε, «όπως ήταν ελόμενο, την επιστροφή των άνευ νόμιμης αιτίας αφαιρεθέντων ποσών».

- 9 Κατά την καταβολή των αποδοχών του Σεπτεμβρίου 1994, επεστράφησαν στην προσφεύγουσα τα ποσά που είχαν αφαιρεθεί κατά την περίοδο από 1ης Μαΐου 1993 μέχρι 28ης Φεβρουαρίου 1994.

- 10 Μη λαμβάνοντας απάντηση στο υπηρεσιακό της σημείωμα της 24ης Αυγούστου 1994, η προσφεύγουσα απηύθυνε εκ νέου, στις 18 Νοεμβρίου 1994, στον προϊστάμενο του Τμήματος Προσωπικού νέα αίτηση επιστροφής. Με την εν λόγω αίτηση, αφενός, μνημόνευσε το γεγονός ότι τα αφαιρεθέντα ποσά της είχαν επιστραφεί, από την 1η Μαΐου 1993, κατά την καταβολή των αποδοχών της του Σεπτεμβρίου 1994, και, αφετέρου, ζήτησε την επιστροφή των «άνευ νόμιμης αιτίας αφαιρεθέντων ποσών» κατά την περίοδο από 1ης Νοεμβρίου 1987 μέχρι 30ής Απριλίου 1993.

- 11 Με το έγγραφο της υπηρεσίας «υπηρεσιακή κατάσταση και διοίκηση προσωπικού», της 1ης Δεκεμβρίου 1994, η προσφεύγουσα πληροφορήθηκε ότι, «κατόπιν αλλαγής της ακολουθουμένης πρακτικής», είχε σταματήσει, από 1ης

Μαΐου 1993, η εφαρμογή του κανόνα περί απαγορεύσεως της σωρεύσεως του άρθρου 67, παράγραφος 2, του ΚΥΚ όσον αφορά τα επιδόματα που αυτή ελάμβανε βάσει του εθνικού νόμου. Σύμφωνα με το ίδιο έγγραφο, «δοθέντος ότι η νέα πρακτική άρχισε να ακολουθείται από την 01.05.93, ουδείς λόγος συνέτρεχε να της καταβληθούν τα ποσά που είχαν αφαιρεθεί για την περίοδο από 01.11.87 έως 30.04.94».

- 12 Την 1η Μαρτίου 1995, η προσφεύγουσα υπέβαλε κατά της περιεχομένης στο εν λόγω έγγραφο αποφάσεως διοικητική ένσταση βάσει του άρθρου 90, παράγραφος 2, του ΚΥΚ.

Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων

- 13 Υπ' αυτές ακριβώς τις περιστάσεις, με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 5 Ιουλίου 1995, η προσφεύγουσα άσκησε την υπό κρίση προσφυγή σύμφωνα με το άρθρο 91, παράγραφος 2, του ΚΥΚ.
- 14 Μετά την κατάθεση της υπό κρίση προσφυγής, η διοικητική ένσταση της 1ης Μαρτίου 1995 της προσφεύγουσας απορρίφθηκε ρητώς με έγγραφο του Γενικού Γραμματέα του Κοινοβουλίου, της 18ης Ιουλίου 1995.
- 15 Η έγγραφη διαδικασία ενώπιον του Πρωτοδικείου περατώθηκε στις 17 Οκτωβρίου 1995 με την κατάθεση του υπομνήματος ανταπαντήσεως.
- 16 Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή, το Πρωτοδικείο αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία χωρίς προηγούμενη διεξαγωγή αποδείξεων. Κατά τη δημόσια συνεδρίαση της 24ης Ιανουαρίου 1996, οι διάδικοι ανέπτυξαν προφορικώς τις θέσεις τους και απάντησαν στις προφορικές ερωτήσεις του Πρωτοδικείου.

17 Η προσφεύγουσα ζητεί από το Πρωτοδικείο:

- να ακυρώσει την απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της 1ης Δεκεμβρίου 1994, η οποία της αρνήθηκε την καταβολή των ποσών που είχαν αφαιρεθεί από τις αποδοχές της, δυνάμει του άρθρου 67, παράγραφος 2, του ΚΥΚ, κατά την περίοδο από 1ης Νοεμβρίου 1987 μέχρι 30ής Απριλίου 1993.
- να ακυρώσει, κατά το μέτρο που είναι αναγκαίο, τη ρητή απορριπτική απόφαση της διοικητικής της ενστάσεως της 1ης Μαρτίου 1995.
- να καταδικάσει το Κοινοβούλιο στα δικαστικά έξοδα.

18 Το καθού ζητεί από το Πρωτοδικείο:

- να αποφανθεί επί του παραδεκτού της προσφυγής.
- να κηρύξει την προσφυγή αβάσιμη και, κατά συνέπεια, να απορρίψει το αίτημα επιστροφής των ποσών που αφαιρέθηκαν από τις αποδοχές της προσφεύγουσας δυνάμει του άρθρου 67, παράγραφος 2, του ΚΥΚ.
- να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

Επί του παραδεκτού*Συνοπτική περιγραφή της επιχειρηματολογίας των διαδίκων*

- 19 Το Κοινοβούλιο, χωρίς να προτείνει ρητώς ένσταση απαραδέκτου, παρατηρεί ότι η υπό κρίση προσφυγή θα μπορούσε να θεωρηθεί εκπρόθεσμη. Αφενός, το υπηρεσιακό σημείωμα της προσφεύγουσας της 17ης Μαρτίου 1994 θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως αίτηση κατά την έννοια του άρθρου 90, παράγραφος 1, του ΚΥΚ. Αφετέρου, το έγγραφο της διοίκησης της 1ης Δεκεμβρίου 1994 θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως επιβεβαιωτική πράξη σε σχέση με τα εκκαθαριστικά σημειώματα του Ιουνίου και του Σεπτεμβρίου 1994 τα οποία αποτελούν τη βλαπτική, κατά την έννοια του άρθρου 90, παράγραφος 2, του ΚΥΚ, πράξη.
- 20 Το Κοινοβούλιο φρονεί ότι η προσφεύγουσα όφειλε να υποβάλει διοικητική ένσταση το αργότερο μόλις έλαβε γνώση του εκκαθαριστικού σημειώματος αποδοχών της του Σεπτεμβρίου 1994, μέσω του οποίου μπόρεσε να αντιληφθεί ότι τα ποσά που είχαν αφαιρεθεί βάσει του άρθρου 67, παράγραφος 2, του ΚΥΚ θα της επιστρέφονταν μόνο για τον μετά την 1η Μαΐου 1993 χρόνο.
- 21 Καταρχάς, η προσφεύγουσα επισημαίνει ότι η απόφαση του Κοινοβουλίου σχετικά με τη φύση των εν λόγω εθνικών επιδομάτων, απόφαση που ελήφθη σε απροσδιόριστη ημερομηνία χωρίς να δημοσιευθεί, δεν μπορεί να θεωρηθεί ως βλαπτική κατά την έννοια του άρθρου 90, παράγραφος 2, του ΚΥΚ πράξη. Κατά την προσφεύγουσα, με το υπηρεσιακό της ακριβώς σημείωμα της 24ης Αυγούστου 1994 ζήτησε ρητώς την επιστροφή των ποσών που είχαν αφαιρεθεί από τις αποδοχές της μετά την 1η Νοεμβρίου 1987. Όσον αφορά το εκκαθαριστικό σημείωμα αποδοχών της του Σεπτεμβρίου 1994, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι αυτό δεν περιελάμβανε κανένα στοιχείο της αρνήσεως του Κοινοβουλίου να της επιστρέψει τα ποσά που είχαν αφαιρεθεί κατά την περίοδο μεταξύ 1ης Νοεμβρίου 1987 και 30ής Απριλίου 1993.
- 22 Κατά τη γνώμη της προσφεύγουσας, μόνο μετά την παραλαβή του υπηρεσιακού σημειώματος της 1ης Δεκεμβρίου 1994 έλαβε αυτή γνώση, για πρώτη φορά, της βλαπτικής πράξης που προσβάλλεται ενώπιον του Πρωτοδικείου, δηλαδή της αποφάσεως του Κοινοβουλίου η οποία αρνήθηκε να της επιστρέψει τα

ποσά που είχαν αφαιρεθεί από τις αποδοχές της κατά την περίοδο μεταξύ 1ης Νοεμβρίου 1987 και 30ής Απριλίου 1993. Επομένως, εφόσον υπέβαλε εγκαίρως διοικητική ένσταση βάσει του άρθρου 90, παράγραφος 2, του ΚΥΚ κατά της αποφάσεως αυτής, το Κοινοβούλιο δεν δύναται αβασίμως να αμφισβητεί το παραδεκτό της προσφυγής.

Η εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 23 Το Πρωτοδικείο επισημαίνει, προεισαγωγικώς, ότι η προσφεύγουσα αμφισβητεί με την προσφυγή της την απόφαση του Κοινοβουλίου να μην της επιστραφούν τα ποσά που αφαιρέθηκαν από τις αποδοχές της βάσει του άρθρου 67, παράγραφος 2, του ΚΥΚ, κατά την περίοδο μεταξύ 1ης Νοεμβρίου 1987 και 30ής Απριλίου 1993.
- 24 Προκειμένου να εκτιμηθεί το παραδεκτό της προσφυγής, πρέπει να εξετασθεί αν, όπως διατείνεται το καθού, η προσφεύγουσα είχε λάβει γνώση της βλαπτικής γι' αυτήν, κατά την έννοια του άρθρου 90, παράγραφος 2, του ΚΥΚ, αποφάσεως, πριν ενημερωθεί σχετικώς με το έγγραφο του Κοινοβουλίου της 1ης Δεκεμβρίου 1994. Επομένως, πρόκειται για το ζήτημα αν το έγγραφο αυτό πρέπει ή όχι να χαρακτηριστεί ως επιβεβαιωτική πράξη.
- 25 Συναφώς, διαπιστώνεται, καταρχάς, ότι η προσφεύγουσα, με το υπηρεσιακό της σημείωμα της 17ης Μαρτίου 1994 προς το Κοινοβούλιο, αναφερόμενη σε μια νέα απόφαση σχετική με τη φύση των επιδομάτων που ελάμβανε δυνάμει του εθνικού νόμου, ζήτησε την επιστροφή του συνόλου των ποσών που αφαιρούνται από τις αποδοχές της βάσει του άρθρου 67, παράγραφος 2, του ΚΥΚ, αφότου είχε αναλάβει υπηρεσία στο Κοινοβούλιο, την 1η Νοεμβρίου 1987.
- 26 Στη συνέχεια, το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι, κατά την καταβολή των αποδοχών του Ιουνίου 1994, επιστράφηκε πράγματι στην προσφεύγουσα μέρος των ποσών που είχαν αφαιρεθεί βάσει του άρθρου 67, παράγραφος 2, του ΚΥΚ.

Αντίθετα προς ό,τι υποστηρίζει το Κοινοβούλιο, η μερική αυτή επιστροφή δεν μπορεί λογικώς να ερμηνευθεί ως αρνητική εκ μέρους του Κοινοβουλίου απόφαση να της επιστραφεί το εναπομένον μέρος των αφαιρεθέντων βάσει της ίδιας διατάξεως ποσών.

- 27 Η ίδια διαπίστωση ισχύει και όσον αφορά την επιστροφή που έγινε κατά την καταβολή των αποδοχών του Σεπτεμβρίου 1994 της προσφεύγουσας κατόπιν του από 24ης Αυγούστου 1994 υπηρειακού σημειώματός της. Πράγματι, κατόπιν της απόφασης περί παύσεως της εφαρμογής του άρθρου 67, παράγραφος 2, του ΚΥΚ όσον αφορά τα εν λόγω εθνικά επιδόματα, η επιστροφή των ποσών που είχαν αφαιρεθεί κατά την περίοδο από 1ης Μαΐου 1993 μέχρι 28ης Φεβρουαρίου 1994 ουδόλως ισοδυναμεί προς αρνητική απόφαση επιστροφής των ποσών που είχαν αφαιρεθεί δυνάμει της ίδιας διατάξεως κατά την περίοδο από 1ης Νοεμβρίου 1987 μέχρι 30ής Απριλίου 1993.
- 28 Πρέπει, τέλος, να σημειωθεί ότι το γεγονός ότι, κατά την πραγματοποιηθείσα τον Σεπτέμβριο του 1994 επιστροφή, η προσφεύγουσα γνώριζε τα εκκαθαριστικά σημειώματα της 14ης Μαρτίου και της 20ής Ιουλίου 1994 ουδόλως κλονίζει τις ανωτέρω διαπιστώσεις. Πράγματι, τα σημειώματα αυτά δεν παρέχουν κανένα αντικειμενικό στοιχείο δυνάμενο να ερμηνευθεί ως ενδεχόμενη εκ μέρους του Κοινοβουλίου άρνηση επιστροφής στην προσφεύγουσα των ποσών που είχαν αφαιρεθεί από τις αποδοχές της κατά την περίοδο από 1ης Νοεμβρίου 1987 μέχρι 30ής Απριλίου 1993.
- 29 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι η απόφαση του Κοινοβουλίου που περιλαμβάνεται στο έγγραφο της 1ης Δεκεμβρίου 1994 πρέπει να χαρακτηριστεί ως βλαπτική, κατά την έννοια του άρθρου 91, παράγραφος 1, του ΚΥΚ, πράξη και όχι ως επιβεβαιωτική. Υπό τις συνθήκες αυτές, η προσφυγή της οποίας η εν λόγω απόφαση αποτελεί το αντικείμενο πρέπει να κηρυχθεί παραδεκτή.

Επί της ουσίας

- 30 Προς στήριξη της προσφυγής της, η προσφεύγουσα προβάλλει δύο λόγους ακυρώσεως από τους οποίους ο πρώτος αντλείται από έλλειψη αιτιολογίας ενώ ο δεύτερος από την παράβαση των συνδυασμένων διατάξεων του άρθρου 67, παράγραφος 2, του ΚΥΚ και του άρθρου 2 του παραρτήματος VII του ΚΥΚ.

Όσον αφορά τον πρώτο λόγο ακυρώσεως που αντλείται από την έλλειψη αιτιολογίας

Συνοπτική περιγραφή της επιχειρηματολογίας των διαδίκων.

- 31 Σύμφωνα με την προσφεύγουσα, η επίδικη απόφαση στερείται παντελούς αιτιολογίας κατά το μέτρο που το Κοινοβούλιο, αντίθετα προς τις επιταγές πάγιας νομολογίας, δεν εκθέτει τους λόγους επί των οποίων στήριξε την απόφασή του και των οποίων η γνώση είναι απαραίτητη για να καταστεί δυνατός ο δικαστικός έλεγχος. Πιο συγκεκριμένα, το Κοινοβούλιο δεν αναφέρει τον λόγο για τον οποίο αποφάσισε να περιορίσει την επιστροφή των ποσών που είχαν αφαιρεθεί βάσει του άρθρου 67, παράγραφος 2, του ΚΥΚ μόνο για τον μετά την 1η Μαΐου 1993 χρόνο.
- 32 Το Κοινοβούλιο, ισχυριζόμενο ότι αυτός ο λόγος ακυρώσεως δεν προβλήθηκε με τη διοικητική ένσταση και ότι, ως εκ τούτου, πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτος, φρονεί, παρ' όλ' αυτά, ότι, εν πάση περιπτώσει, η αναφορά που κάνει το έγγραφο της 1ης Δεκεμβρίου 1994 στην ύπαρξη μιας νέας διοικητικής πρακτικής, συγκεκριμένα δε στη μη εφαρμογή του κανόνα περί απαγορεύσεως της σωρεύσεως όσον αφορά τα εν λόγω εθνικά επιδόματα, παρέχει ικανοποιητική και κατάλληλη απάντηση, συνδεδεμένη κατά τρόπο άμεσο με τον καθορισμό της ημερομηνίας ενάρξεως ισχύος της επίδικης αποφάσεως, δηλαδή την 1η Μαΐου 1993.

Η εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 33 Το Πρωτοδικείο υπενθυμίζει, προκαταρκτικώς, ότι, κατά πάγια νομολογία, η υποχρέωση αιτιολογήσεως μιας αποφάσεως σκοπεί στο να επιτρέψει στον κοινοτικό δικαστή να ασκεί τον έλεγχό του επί της νομιμότητας της προσβαλλομένης αποφάσεως και στο να παρέχει στον ενδιαφερόμενο επαρκείς ενδείξεις ώστε να γνωρίζει αν η απόφαση είναι βάσιμη ή αν πάσχει από ελάττωμα επιτρέπον την αμφισβήτηση της νομιμότητάς της (βλ. την απόφαση του Πρωτοδικείου της 27ης Οκτωβρίου 1994 στην υπόθεση T-508/93, Mancini κατά Επιτροπής, Συλλογή Υπ.Υπ. 1994, σ. II-761, σκέψη 36).

34 Περαιτέρω, το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι από την ανάγνωση του εγγράφου της 1ης Δεκεμβρίου 1994 προκύπτει ότι το Κοινοβούλιο στηρίχθηκε στην έννοια της «αλλαγής της διοικητικής πρακτικής», χωρίς αναδρομική ισχύ, προκειμένου να περιορίσει την επιστροφή των ποσών που είχαν αφαιρεθεί δυνάμει του άρθρου 67, παράγραφος 2, του ΚΥΚ για το διάστημα μετά την ημερομηνία από την οποία «άρχισε να εφαρμόζεται η νέα πρακτική», δηλαδή την 1η Μαΐου 1993.

35 Εξ αυτού έπεται ότι η επίδικη απόφαση παρέχει επαρκή στοιχεία καθιστώντα δυνατό στην ενδιαφερομένη να αμφισβητήσει το βάσιμό της, πράγμα το οποίο, άλλωστε, αυτή έπραξε, και στον κοινοτικό δικαστή να ασκήσει τον σχετικό του έλεγχο. Κατά συνέπεια, ο λόγος ακυρώσεως που αντλείται από έλλειψη αιτιολογίας πρέπει να απορριφθεί.

Όσον αφορά τον λόγο ακυρώσεως που αντλείται από την παράβαση των συνδυασμένων διατάξεων του άρθρου 67, παράγραφος 2, του ΚΥΚ και του άρθρου 2 του παραρτήματος VII του ΚΥΚ

Συνοπτική περιγραφή της επιχειρηματολογίας των διαδίκων

36 Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται, κατ' ουσίαν, ότι ένα κοινοτικό όργανο μπορεί να προβαίνει σε αφαιρέσεις δυνάμει του άρθρου 67, παράγραφος 2, του ΚΥΚ μόνον εφόσον αποδεικνύει ότι τα καταβαλλόμενα από άλλη πηγή επιδόματα είναι της ίδιας φύσεως με τα οικογενειακά επιδόματα που ο υπάλληλος δικαιούται σύμφωνα με το τμήμα 1 του παραρτήματος VII του ΚΥΚ. Εν προκειμένω, το γεγονός ότι το Κοινοβούλιο αποφάσισε να θέσει τέρμα στην εφαρμογή του κανόνα περί απαγορεύσεως της σωρεύσεως, όσον αφορά επιδόματα όπως αυτά που εισπράττει η προσφεύγουσα δυνάμει του δανικού νόμου, απλώς σημαίνει ότι το εν λόγω κοινοτικό όργανο ρητώς ανεγνώρισε την πλάνη του εκτιμήσεως ως προς τη φύση των εν λόγω επιδομάτων. Υπό τις συνθήκες αυτές, η προσφεύγουσα φρονεί ότι το Κοινοβούλιο υποχρεούται να της επιστρέψει εντόκως προς 8 % ετησίως, από 1ης Νοεμβρίου 1987, όλα τα ποσά που της αφαιρούσε βάσει του άρθρου 67, παράγραφος 2, του ΚΥΚ.

37 Το Κοινοβούλιο επισημαίνει, προεισαγωγικώς, ότι σε καμία διάταξη του ΚΥΚ δεν προβλέπεται ρητώς ότι το άρθρο 67, παράγραφος 2, του ΚΥΚ δεν τυγχάνει

εφαρμογής επί των επιδομάτων που καταβάλλονται δυνάμει του δανικού νόμου. Στη συνέχεια, το Κοινοβούλιο παρατηρεί ότι τα κοινοτικά όργανα διαθέτουν ευρεία εξουσία εκτιμήσεως όσον αφορά τον προσδιορισμό της φύσεως των επιδομάτων που καταβάλλονται βάσει εθνικής νομοθεσίας. Εξάλλου, το εν λόγω κοινοτικό όργανο φρονεί ότι, αφενός, η προηγούμενη «διοικητική του πρακτική», αναφορικά με το άρθρο 67, παράγραφος 2, του ΚΥΚ, δεν συνιστά παράνομη πράξη δυνάμει να ανακληθεί *ex tunc* και, αφετέρου, ότι η νέα πρακτική του δεν προκύπτει από ατομική απόφαση ικανή να δημιουργήσει δικαιώματα, αλλά από απόφαση ισχύουσα για μια αφηρημένη κατηγορία Δανών υπαλλήλων έχοντων ένα ή περισσότερα συντηρούμενα τέκνα. Τέλος, το Κοινοβούλιο ισχυρίζεται ότι στηρίχθηκε αποκλειστικώς στις δηλώσεις της προσφεύγουσας, ληφθέντος υπόψη ότι η προηγούμενη πρακτική του ουδέποτε είχε αμφισβητηθεί απ' αυτήν.

Η εκτίμηση της Πρωτοδικείου

- 38 Το Πρωτοδικείο υπενθυμίζει ότι, σύμφωνα με το άρθρο 67, παράγραφος 2, του ΚΥΚ, «οι υπάλληλοι που δικαιούνται οικογενειακών επιδομάτων τα οποία αναφέρονται στο παρόν άρθρο υποχρεούνται να δηλώνουν τα επιδόματα της ίδιας φύσεως που καταβάλλονται από άλλη πηγή, προκειμένου τα τελευταία να αφαιρεθούν από εκείνα που καταβάλλονται δυνάμει των άρθρων 1, 2 και 3 του παραρτήματος VII».
- 39 Η διάταξη αυτή πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι στα κοινοτικά όργανα εμπίπτει το έργο του προσδιορισμού του εάν τα επιδόματα που δηλώνουν οι υπάλληλοι δυνάμει της προβλεπόμενης σ' αυτήν υποχρεώσεως είναι ή όχι της ίδιας φύσεως με τα οικογενειακά επιδόματα που εισπράττονται βάσει των άρθρων 1, 2 και 3 του παραρτήματος VII του ΚΥΚ. Επομένως, το γεγονός ότι ο υπάλληλος δηλώνει επιδόματα δυνάμει του άρθρου 67, παράγραφος 2, του ΚΥΚ ουδόλως απαλλάσσει το κοινοτικό όργανο από το να εξετάσει, το συντομότερο δυνατό, για τον σκοπό της εφαρμογής του εν λόγω κανόνα περί απαγορεύσεως της σωρεύσεως, το ζήτημα αν τα επιδόματα αυτά αποτελούν ή όχι «επιδόματα της ίδιας φύσεως που καταβάλλονται από άλλη πηγή».
- 40 Εξάλλου, το άρθρο 67, παράγραφος 2, του ΚΥΚ επιτρέπει στα κοινοτικά όργανα να αποφασίζουν να θέτουν τέρμα στην εφαρμογή του προβλεπόμενου

από αυτό κανόνα περί απαγορεύσεως της σωρεύσεως σε δύο μόνο περιπτώσεις. Η πρώτη περίπτωση είναι αυτή της αντικειμενικής αλλαγής της φύσεως των καταβαλλομένων από άλλη πηγή επιδομάτων, συνεπώς, ιδίως, της μεταβολής της εθνικής νομοθεσίας δυνάμει της οποίας καταβάλλονται τα εν λόγω επιδόματα. Η δεύτερη περίπτωση είναι αυτή όπου το κοινοτικό όργανο, κατά την εκτέλεση του καθήκοντος που υπέχει δυνάμει της ίδιας αυτής διατάξεως (βλ. σκέψη 39), διαπιστώνει ότι δεν χαρακτηρίσε ορθώς, βάσει αντικειμενικών κριτηρίων ομοιόμορφης εφαρμογής, τα δηλωθέντα από τον ενδιαφερόμενο εθνικά επιδόματα και, ως εκ τούτου, κακώς προέβη στην αφαίρεσή τους. Στην περίπτωση αυτή, η δεσμευτική απόφαση περί τερματισμού της εφαρμογής του άρθρου 67, παράγραφος 2, του ΚΥΚ αρχίζει να ισχύει από τη στιγμή που έγινε η πρώτη αδικαιολόγητη αφαίρεση.

- 41 Υπό τις συνθήκες αυτές, διαπιστώνεται ότι κακώς το Κοινοβούλιο, έχοντας αποφασίσει να θέσει, εν προκειμένω, τέρμα στην εφαρμογή του άρθρου 67, παράγραφος 2, του ΚΥΚ όσον αφορά τα εν λόγω εθνικά επιδόματα για τον λόγο ότι αυτά δεν ήταν της ίδιας φύσεως με τα εισπραττόμενα σύμφωνα με το άρθρο 2 του παραρτήματος VII του ΚΥΚ, αρνήθηκε να επιστρέψει στην προσφεύγουσα τα ποσά που είχε αφαιρέσει από τις αποδοχές της κατ' εφαρμογήν της ίδιας διατάξεως κατά την περίοδο από 1ης Νοεμβρίου 1987 μέχρι 30ής Απριλίου 1993.
- 42 Επομένως, ο παρών λόγος ακυρώσεως πρέπει να γίνει δεκτός.
- 43 Από το σύνολο των προεκτεθέντων προκύπτει ότι η προσφυγή είναι βάσιμη.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 44 Σύμφωνα με το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα

εφόσον υπήρξε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι το Κοινοβούλιο ηττήθηκε και η προσφεύγουσα ζήτησε την καταδίκη του στα δικαστικά έξοδα, πρέπει αυτό να καταδικαστεί στο σύνολο των δικαστικών εξόδων.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (πρώτο τμήμα)

αποφασίζει:

- 1) Ακυρώνει την απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της 1ης Δεκεμβρίου 1994, η οποία αρνήθηκε την επιστροφή στην προσφεύγουσα των ποσών που είχαν αφαιρεθεί από τις αποδοχές της σύμφωνα με το άρθρο 67, παράγραφος 2, του Κανονισμού Υπηρεσιακής Καταστάσεως των υπαλλήλων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων όσον αφορά την περίοδο από 1ης Νοεμβρίου 1987 μέχρι 30ής Απριλίου 1993.**
- 2) Το Κοινοβούλιο φέρει τα δικά του δικαστικά έξοδα καθώς και τα έξοδα της προσφεύγουσας.**

Saggio

Tiili

Moura Ramos

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 6 Μαρτίου 1996.

Ο Γραμματέας

Ο Πρόεδρος

H. Jung

A. Saggio